

bliver i Kommunalbestyrelsernes Haand — hvad enten man tager det ene eller det andet, mener jeg dog, at fra denne Begrænsning bør være udelukket Beværtning uden spirituose Drikke. Ministeriet har høit sine Betæneligheder ved at give denne fri, men det er heller ikke nødvendigt at give den ganske fri. Man kan vistnok træffe det rette her ved at lade Kommunalbestyrelserne afgøre, om der skal være og i hvilket Antal der skal være beværtningsdrevende uden Ret til Udskænkning af spirituose Drikke. — Naar en Kommunalbestyrelse mener, der bør være en eller flere saadanne, bør dette være afgørende. Det er en Ting, som Kommunalbestyrelserne meget godt kunne have den endelige Afgørelse af. For saa vidt mener jeg, at den skal være udelukket, som den skulde være, undtagen fra den Begrænsning, man vil sætte for al Beværtning, der er knyttet til spirituose Drikke. Hvad enten man vil søge at naa Maalet ad et saadant Spor, som jeg her antyder, eller man vil søge det ad en anden Vej, saa tvivler jeg ikke paa, at man ved Overlæg over Sagen vil kunne naa til en god og for Samfundet fordelagtig Løsning af dette vigtige Spørgsmaal uden at behøve at gaa til noget, der kommer saa store Betæneligheder som det at lægge en ny omfangsrig Mændighed i Ministeriets Haand. Efter mit Syn paa Sagen ligger i Virkeligheden Hovedpunktet i Lovforslaget i dette Punkt, og jeg tror, der er al Opfordring til, at søge en Løsning af dette Spørgsmaal, men der er flere andre Punkter i Lovforslaget, som i og for sig have overordentlig Betydning. Navnlig for Landets Bedkommende har den Opgave, som § 6 sigter til at løse, meget stor Betydning. Det er nemlig Afgænsningen af det offentliges Ret over for Foreninger. Man maa her være overordentlig forsigtig, fordi man maa vogte sig vel for at gribe ind i den private Foreningsret, men paa den anden Side maa man være sig for en Jamlen og Ubestemthed, som giver Drifkeriet og dets Apostle Vind i Sejlene. Det kan ikke nægtes, at paa Foreningslivet er der paa mangfoldige Steder vokset ud en Bevækt, som er til Skam og Skade for det gode Foreningsliv. Der findes adskillige Foreninger over hele Landet, hvis Virksomhed kun gaar ud paa at tilslæde et illegitimt Krohold. I § 6 har man nu søgt at drage Grænserne saaledes, at der ikke fordræs Bevilling eller særlig Udkomst til at drive Værtshushold for Medlemmer af en selvstændig Forening, saafremt Værtshusholdet udøves af en af Foreningen antagen Vært i eller fra Lokaler, hvorover Benyttelsesretten udelukkende tilkommer Forenin-

gen. Den Bestemmelse, som her tages, forekommer mig ikke at ramme ganske. Den er paa den ene Side for vid og paa den anden Side for snæver. Det være mig tilladt at indskyde her en Bemærkning. Som en Del ærede Medlemmer vistnok vide, har der været ført en Del Strid derom omkring i Landets forskellige Egne, og ved en Højesteretsdom af 1887 blev en meget omtalt Sag afgjort saaledes, at den Foreningsvært, som var bleven sat under Tiltale, blev fritendt. Det var en af disse Foreninger, der mod et overordentlig billigt Indskud gav enhver Ret til at blive Medlem, og hvor Foreningens Vært saa kunde beværte dem alle. Han blev fritendt, men det er værd at lægge Mærke til, at Højesterets Grund for Fritendelsen i Kernien var, at det ikke efter de foreliggende Oplysninger turde antages, at Hovedformalet med Foreningen var det at sætte Værten i Stand til at udøve Beværtning; Hovedformalet var et andet. Heri ligger i Virkeligheden en Antydning af, som jeg tror bør være Distinktionen. Naar en Forening dannes til et hvilket som helst andet lovligt Formaal, hvad enten det er til Glæde eller Nytte for Mennesker, hvad enten det er til litterær Virksomhed eller til Arbejders økonomiske Virksomhed, hvad enten det er til at sørge for Folks Fornøielse ved Foredrag, Dans, Musik o. lign., eller det er for at uddanne deres scelles Jaginteresser, da skal det, naar en saadan Forening finder det tjenligt tillige at udøve Beværtning for sine Medlemmer, være fri Virksomhed, hvortil der ikke bør kræves Næringsadkomst. Er Foreningen derimod en saadan, at det ikke alene efter dens Bedtægter, thi Bedtægter ere tit vilbløende. — Bedtægter for Kroklubber begynde altid med, at de ere oprettede til Folkeoplysningens Fremme — men ogsaa efter dens Praksis, efter Udøvelsen af dens Virksomhed, er en Forening, hvis Hovedvirksomhed er den at staffe sine Medlemmer Beværtning, saa bør der til en saadan kræves Næringsadkomst. Ud denne Vej, forekommer det mig, at man maa søge den rette Grænse mellem, hvad der kræves af det offentliges Interesser og den private Foreningsfriheds dyrebare Interesser. Medens den Dom, jeg nævnte af 1887, kun angik et enkelt Tilfælde, selvfølgelig og ikke udelukker, at senere Præjudikater over andre Tilfælde vilde kunne begrænse Foreningsbeværtningen noget mere, end det i de senere Aar er anset for muligt, vil jeg dog anse det for rigtig, at en Lov, naar den beskæftiger sig med Beværtningsforhold, ogsaa, som af den højtærede Sidenrigsminister foreslaet, beskæftiger sig med Spørgs-